

ពីនរ ០៩០៥/ព្រមគេច

สำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๙๓ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภากาชาดไทย เรื่อง “การส่งเสริม
วัฒนธรรมประชาธิปไตย เพื่อสุ่มประชาธิปไตยโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน”

เรียน เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ยังคง หนังสือสำนักงานสภาพักรົງນປະຊາຊົນເສດຖະກິດແລະສັນຄມແຫ່ງໝາດ ທີ່ສປ ០០០១/ຮຕຕ
ລົງວັນທີ ២៩ ສິງຫາມ ២៥៥៥

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ด่วนที่สุด ที่ วช ๐๒๐๔/๓๗๖๐
ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕

ตามที่ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “การส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย เพื่อสุ่มประชาธิปไตยโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน” ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอผลการพิจารณาและผลการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการตีความ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการตีเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาพัที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
  ๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนราษฎร์ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสภาพัที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวง
วัฒนธรรมทราบด้วยแล้ว และได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติพร้อมความเห็นและผลการพิจารณาของกระทรวงวัฒนธรรมทางเว็บไซต์ของ
สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบ และขอขอบคุณสถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี

ขอแสดงความนับถือ

(นายอํามพน กิตติอํามพน)
เลขานุการคณะรัฐมนตรี

73 S.A. 2555

สำนักพัฒนาฯ ทรอศึกษาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐๒ ๒๘๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๗๓
โทรสาร ๐๒ ๒๘๘๐ ๑๔๕๖
www.cabinet.thaigov.go.th / จังหวัด

100 800
A 900 55
9 1300 55
On 00000
13.00.55
S.A. 1000 55

**เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี
ในเรื่องที่สภាធิปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/
ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี**
**เรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย เพื่อสู่ประชาธิปไตยโดยการมีส่วนร่วมของ
ประชาชน**

ด้วยสภាធิปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/
ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย เพื่อสู่ประชาธิปไตยโดย
การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งกระทรวงวัฒนธรรม ได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
คือ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาราชภูมิ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงาน
สภาพัฒนาการเมือง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสภាធิปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ได้เสนอความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการต่อความเห็นของสภាធิปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สภាធิปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑. รัฐบาลควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคม โดยเฉพาะภาครัฐบาล ภาคการเมือง ภาคประชา สังคมและภาคประชาชน ร่วมมือและสนับสนุนกัน ในการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยการมี ส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ประชาธิปไตยของไทย เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์และแท้จริง เป็นประชาธิปไตยโดยประชาชน ของประชาชน เพื่อประชาชน อันมีพระมหาภัตตริยทรงเป็นพระมุข มีธรรมาธิปไตยเป็นรากรฐาน	เห็นชอบตามข้อเสนอของสภាធิปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ โดยการดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และให้ประชาชนทุกภาคส่วนมี ส่วนร่วม
๒. รัฐบาลควรส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยการปลูกฝังจิตใจที่เป็นประชาธิปไตย รับฟังความเห็นของคนอื่น ยึดหลักการ หลักวิชา หลักเหตุผล และหลักธรรม ใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่ อย่างถูกต้อง เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน	เห็นชอบตามข้อเสนอของสภាធิปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ซึ่งรัฐบาลควรส่งเสริมและ เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย โดยมุ่งเน้นทั้งภาควิชาการ และประสบการณ์ ซึ่งควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย และควรปฏิบัติความเข้าใจเรื่องประชาธิปไตย ให้ชัดเจนว่ามีประเด็นใดอีกบ้างนอกจากการ เลือกตั้ง

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สถาบันปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓. รัฐบาลควรปลูกฝังวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยเริ่มต้นที่บ้านด้วยการเป็นเด็ก ครอบครัวจึงมีบทบาทที่สำคัญในการปลูกฝังวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยพ่อแม่จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ใช้วิถีชีวิตที่เป็นประชาธิปไตย ไม่เป็นอัตตาธิปไตย ถือตัวเองเป็นใหญ่	เห็นชอบตามข้อเสนอของสถาบันปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
๔. รัฐบาลควรส่งเสริมให้การศึกษาจะต้องให้ วัตถุประสงค์ประการหนึ่ง คือ การปลูกฝังวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย รับฟังความเห็นของผู้อื่น ยึดหลัก ๔ ประการ คือ หลักการ หลักวิชา หลักเหตุผล และหลักธรรม ใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ เห็นอกว่าประโยชน์ส่วนตน	เห็นชอบตามข้อเสนอของสถาบันปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
๕. รัฐบาลควรส่งเสริมศาสนาให้มีบทบาทที่สำคัญในการปลูกฝังวัฒนธรรมประชาธิปไตย สถาบันทางศาสนา อาทิ พระภิกษุ และวัด ควรถือเป็นหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนให้พุทธศาสนาникชนปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นผู้มีสติรู้ตัว มีปัญญารู้คิด เป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความละอาย และเกรงกลัวต่อบาป ปฏิบัติตามคุณธรรม ๔ ประการ ตามพระบรมราโชวาทปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	เห็นชอบตามข้อเสนอของสถาบันปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ แต่ควรปรับข้อความให้สื่อความหมายถึงศาสนาทุกศาสนา ดังนี้ รัฐบาลควรส่งเสริมศาสนาให้มีบทบาทที่สำคัญในการปลูกฝังวัฒนธรรมประชาธิปไตย สถาบันทางศาสนา ควรถือเป็นหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนให้ประชาชนปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นผู้มีสติรู้ตัว มีปัญญารู้คิด เป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความละอาย และเกรงกลัวต่อบาป ปฏิบัติตามคุณธรรม ๔ ประการ ตามพระบรมราโชวาทปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำปรีกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สถาบันปรีกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๖. รัฐบาลควรส่งเสริมชุมชนให้มีบทบาทที่สำคัญในการปลูกฝังวัฒนธรรมประชาธิปไตยแก่สมาชิกของชุมชน ผู้นำชุมชนจะต้องพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทั้งในด้านจิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ โดยปฏิบัติตามวัฒนธรรมประชาธิปไตย หลักธรรมาของศาสนา พระบรมราชโวหารพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเฉพาะประชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>เห็นชอบตามข้อเสนอของสถาบันปรีกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p>
<p>๗. รัฐบาลควรส่งเสริมสื่อมวลชนให้มีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมและปลูกฝังวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมประชาธิปไตย ยกย่องและส่งเสริมรัฐมนตรี นักการเมืองที่ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประชาธิปไตย มีจิตวิญญาณที่เป็นประชาธิปไตย ป้องกันไม่ให้นักการเมืองที่ไม่ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประชาธิปไตย มีอำนาจทำความได้ด้วยตนเองแก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ</p>	<p>เห็นชอบตามข้อเสนอของสถาบันปรีกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยสื่อมวลชนจะต้องเป็นกลางไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และเสนอข่าวเพื่อสาธารณะเป็นหลัก</p>
<p>๘. รัฐบาลควรส่งเสริมนักการเมืองให้มีอุดมการณ์ประชาธิปไตยและวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยจะลืออยู่เสมอว่าประชาชนเป็นเจ้าของธุรกิจโดยการปกครองโดยบุคคล ไม่ใช่บุคคลทางการเมือง แต่เป็นบุคคลทางการเมืองที่พึงประสงค์ มีการกระทำและคำพูดที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์และเป็นธรรมไม่ทุจริตคอร์รัปชัน ประชาชนควรจะติดตามพฤติกรรมของนักการเมืองว่ามีวัฒนธรรมประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใด เป็นนักการเมืองที่มีจริยธรรมทางการเมืองและพึงประสงค์มากน้อยเพียงใด</p>	<p>เห็นชอบตามข้อเสนอของสถาบันปรีกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p>

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สภาพัฒนาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๙. รัฐบาลควรส่งเสริมรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย นักการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย ข้าราชการที่เป็นประชาธิปไตย ประชาชนที่เป็นประชาธิปไตย เห็นแก่ประโยชน์สุขของประชาชน ความเจริญมั่นคงอย่างยั่งยืน และบูรณาการของประเทศชาติเป็นสำคัญ เหนือกว่าประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง	เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาพัฒนาฯ ที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ แต่ขอแก้ไขข้อความ ดังนี้ รัฐบาลควรดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ หมวด ๕ แนวโนบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตยให้มีผลอย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงในภาคปฏิบัติกับทุกภาคส่วนของสังคม
๑๐. รัฐบาลควรส่งเสริมการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์และเที่ยงธรรม อย่างจริงใจ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนใช้สิทธิในการเลือกตั้งด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล ไม่เลือกเพราะเห็นแก่อำนาจสิ淫จ้างหรือ การเป็นพรครพาก จะต้องเลือกคนที่ดี เช่น คนที่คิดดี ทำดี พูดดี คนที่ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ มีจิตอาสา หรือจิตสาธารณะ เป็นผู้แทนเพื่อปกครองบ้านเมือง ไม่ควรเลือกคนไม่ดี คนที่จะเข้ามาแสวงหาประโยชน์ส่วนตน ให้มีอำนาจทำความเดือดร้อน และเสียหายแก่สังคมและชาติบ้านเมือง ตามพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาพัฒนาฯ ที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
๑๑. รัฐบาลควรส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล นักการเมือง ข้าราชการ ประชาชน ไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล นักการเมือง ข้าราชการ ประชาชน ขาดอุดมการณ์และวัฒนธรรมประชาธิปไตย วิกฤติที่เรากำลังประสบอยู่จะนำเราไปสู่ความพินาศ	เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาพัฒนาฯ ที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑. โดยที่การส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย ปัจจุบันหลาย ๆ หน่วยงานได้ดำเนินการ ดังนี้ เพื่อให้เห็นภาพรวมและสามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ได้จึงควรมีหน่วยงานหลักรับผิดชอบการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว โดยอาจมอบหมายสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นศูนย์บัญชาการของนายกรัฐมนตรี หรือหน่วยงานอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

๒. โดยที่ข้อเสนอของสภาพักรถยนต์ฯ ทั้ง ๑๑ ข้อ เป็นการเสนอในภาพกว้าง ดังนี้เพื่อให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมจึงควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตยแห่งชาติ และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในแต่ละเรื่องอย่างชัดเจน และสามารถกำกับติดตามได้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาพักรถยนต์ฯ ฯ ฯ และสังคมแห่งชาติ

๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการ ของกระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนราษฎร สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสภาพักรถยนต์ฯ และสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับเรื่อง “การส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย เพื่อสู่ประชาธิปไตยโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน”

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายอमพน กิตติอัมพน)

เลขานุการคณะรัฐมนตรี
๗๓ S.A. ๒๕๕๕

ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕
แก้ไขครั้งที่ ๑
ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕
แก้ไขครั้งที่ ๒
ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕
แก้ไขครั้งที่ ๓
ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕